

gdy sprawiedliwa sprawa odniosła zwycięstwo, powróci także kredyt, a blizki pokóy poda sposobność urzędzenia lepszego krayu Rzplitey. Gdzie tylko rzucimy okiem, nie więcey nie uyrzemy, iak tylko ruiny i skutki anarchii.

Wasze Deputacye szukały przyczyny dyskredytu asygnatów naszych, tudzież podnoszącey się ceny wśzystkich potrzeb, i nie znalazły nic więcey; prócz nie ufności w handlu i w powszechnych umowach, tudzież zniszczenia wśzystkiego porządku.

Dla sprowadzenia na kray nieszczęść takowych nie więcey prócz zuchwalości nie trzeba było, lecz dla naprawienia tego wśzystkiego co jest popłutem potrzeba roztropności, stateczności i iedności w naszych uchwałach, i śzrodkach, które przedsięwιάć mamy.

Jeszcze nasz handel zupełnie zniszczony nie jest, lecz tylko zatamowany. Dla przywrócenia go do dawnego stanu musimy prostych śzrodków użyć, a mieć przed oczyma w tey mierze doświadczenie innych Narodów. Grzywna srebra jest m arą wśzystkich zamian; podług wartości więc iey musi bydź oznaczona wartość asygnatów naszych, tylko z pu-

publiczna opinia skutkująca mimo wszystkich praw i ustaw może nam przewodniczyć w tej mierze. Jeżeli ją pognaćbierz chcem, upierać się nam będzie. Ufność i kredyt wymuszone być nie mogą, owszem zupełnie upadają, gdy ie kto chce wymusić gwałtem. Różnica między papierem i ważną monetą nie zawisła żadną miarą od woli Prawodawcy. Według niej powinni wolnie obywatele prowadzić handel, i czynić umowy, a prawodawstwo nic więcej nie może w tej mierze przedsiębrać, iak tylko oświecenie obywatela. Wszystkie zakazy otwierają tylko pole do lichwy. Projektujemy wam więc wydanie dekretu, któryby nadawał wolność każdemu prowadzenia handlu, czyli za gotowe pieniądze, czyli za affygnaty.

Wszelakoż potrzeba wam dla ułatwienia intereśców handlowych przełożyć listę kursu Wexlowego, który w nayznaczniejszych miastach handlowych jest w używaniu.

Ten kurs powinien prawnie być ogłoszony, a rząd nie ma się tćm zatrudniać więcej, iak tylko aby o stanie iego przyzwoitą powiał wiadomość. Osobny urząd czyli wydział na to oznaczony

ny byż powinien. Handel nigdy kwitnąć nie może, jeżeli mu na wolności zbywać będzie, a zatem pozwolić powinniście wszędzie wolny handel. Dobra narodowe sprzedaćie podług wartości prawdziwey grzywny srebra, a asygnaty przyjmować będziecie zamiast zapłaty w kurfie prawdziwym Wexlowym.

Roskazuje, aby wszystkie budowle narodowe natychmiast przez loteryę były sprzedane. Między narodowemi jednak dobrami bynajmniey nie liczymy dóbr pozostałych po osobach straconych. „

Potém *Jobannot* następującą listę czytał ceny dóbr narodowych :

„ Podług otaxowania pod r. *Germinial* drugiego roku (21. Marca 1794.) początkowe narodowe włości wynolżą do 2,147. millionów, lasy do 2,000. millionów, grunta leżące emigrantów do 9,552. millionów, domy emigrantów 1000. millionów, majątek ruchomy 20. millionów.

Długi emigrantów 1720. millionów, która summa gdy będzie odciągnięta od wyż położoney, zostanie prawdziwa wartość dóbr narodowych 15,227. millionów 280,000. Dobra *Niderlandskie* nie weszły do tego rachunku. Mogą ie-
dnak

dnak wynosić do 3,000. millionów. Mas-
sa cała tak cyrkulujących, iakoteż w
Kassie złożonych asygnatów wynosi
summę 8,000. millionów; owóz na 7,000.
millionów czystych dóbr narodowych
mamy. —

Woiownicy Rzeczypospolitey obie-
cali zwyciężyć nieprzyaciół naszych, i
dotrzymali słowa, owóz i my słowa na-
szego im dotrzymać powinniśmy, a część
dóbr po emigrantach pozostałych po
między nich podzielić. Ta część w ich
zwycięzkich ręku bezwzględnie udosko-
naloną zostanie. Naznaczcież na ten
Święty koniec natychmiast 1000. mil-
lionów &c. „

Projektów, które ieden po drugim
czynił *Jobannot* było wszystkich 17. pod
różnemi tytułami.

1.) Doniesienie o prawdziwey war-
tości dóbr narodowych. 2.) Wolność
przedawania i kupowania czyli za pie-
niądze gotowe, czyli za asygnaty. 3.)
Sposób oznaczenia prawnego kursu asy-
gnatów. 4.) Zwyczajne wydatki kra-
jowe i środki na uczynienie tymże za-
dosyć.

doswć. 5.) Urządzenie, podług którego publiczne podatki mają być wybierane. 6.) Gwarancya czyli zabezpieczenie wypłacenia dochodów prawnych. 7. Jeneralna i partykularna kassa hypotekowa. 8.) Hypoteka, na której asygnaty mają mieć swe bezpieczeństwo. 9.) Szrodki wybrańia z kursu asygnatów do Kassy krajowej. 10.) Zabezpieczenie przyrzeczonych nadgród woźownikóm krajowym. 11.) Nadporządkowe wydatki. 12.) Urządzenie o terminach płacenia. 13.) Dekret o zarządzających Kraiowemi dochodami, &c.

Nakoniec proiektował *Johannos* następujący dekret:

1.) Dobra wzięte po osobach skazanych na śmierć przez Sądy rewolucyjne, Kommissye wojskowe, z jakiey przyczyny inney, a nie z przyczyny emigracyi, powinny być powrócone ich familióm.

2.) Jeżeliby dobra takie czyli to ruchome, czyli nieruchome były przedane, sprzedaż takowa się potwierdza, lecz summa zebrana ma być familii nadgródzona.

3)

3.) Agenci Narodowi powinni pozdeymować pieczęci z dóbr takowych, i je razem z inwentarzami właścicielóm pooddawać.

4.) Testamenta osądzonych mają być za ważne poczytane, jeśli nic prawu przeciwnego w sobie nie zawierają.

5.) Owe familie, których piśma zapieczętowane leżą, nic nie powinny szkodać na ratach i terminach, ile te zawisły od takowych piśm.

6.) Wszystkie sądowe żaloby, terminy, i inna tym podobne okoliczności prawne, aż dopiero skutkować mają od czasu odpieczętowania.

Po nieiakiey deliberacyi Konwencya; wszystkie wspomniane projekta do Deputacyi Ocalenia tym końcem odešla: iżby dnia 18. Kwietnia o tém uczyniła (Deputacya) relacyę.

Dnia 16. projektowała Deputacya Ocalenia Dekret do tego zdążający, aby Dyrektorya departamentowe, które rząd rewolucyiny nie czynnemi był poczynił, znowu do swych urzędowań zostały powrócone, i pod własną odpowiedzialnością przestrzegały praw dopełnienia.

(Uskar-

Uskarżano się przy tej okoliczności: jako i dnia poprzedzającego naybardziej na to: że wielu bardzo emigrantów i upornych Xieży pokryjomo powraca nazad, i nowe niepokoie wzniesają, urzędy zaś departamentowe nie przykładają usilności, aby temu złożytwi położyły tamę. — Projekt wspomnionego dekretu został przyięty.

Tallien także uczynił Relacyę dnia tego o zdrożnościach popelnionych przez woyska *Francuzkie w Hiszpanii*, a naybardziej w *Prowincyach Guiposcoa i Biscaya*, i projektował dekret: w którym Konwencya wszystkie okrucieństwa popelnione nagania, każe czynić inkwizycyę przeciw kary godnym, i przyrzeka proklamacyę, podług której nadal *Agenci Francuzcy* w krajach zdobytych mają się sprawować.

(z *Dodatkiem.*)